

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Visiossa esitetty sivistyksen, tieteen vapauden ja demokratian kytkentä on perusteltu ja ajankohtainen

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Visioon tulee sisällyttää korkeakoulujen rooli alueellisina huoltovarmuuden ja kriisinsietokyvyn vahvistajina, erityisesti teollisissa maakunnissa, sillä korkeakoulut tuottavat kriittistä teollista ja teknologista osaamista (mm. kemia, energia, prosessiteollisuus), joka on keskeistä yhteiskunnan resilienssille. Alueet ovat myös erilaisia ja esimerkiksi osaamistarpeet painottuvat eri tavoin. Esimerkiksi Keski-Pohjanmaalla vahva vientivetoisuus (BKT 89 %/as) edellyttää voimakasta, ventialojen tutkimuksen ja osaamisen kehittämisen painotusta. Samoin Keski-Pohjanmaalla painottuu EU:n omavaraisuuden kannalta keskeiset kriittisten mineraalien jalostus sekä voimakas energiamurros ja vihreä siirtymä, jonka vuoksi tutkimuksen ja osaamisen kehittämisen painopiste on näillä aloilla. Positiivinen rakennemurros maakunnassa edellyttää 8 000 uuden työpaikan perustamista vuoteen 2035 mennessä, joista 15 % on korkea-asteen koulutuksen edellyttämiä työtehtäviä. Tähän haasteeseen tulee sivistyspalvelujen ja tutkimuksen kyetä vastaamaan.

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Vision linjaukset koulutustason nostosta, saavutettavuudesta ja jatkuvasta oppimisesta ovat erittäin kannatettavia.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Kohdennetaan jatkuvan oppimisen rahoitusta ja ohjausta teollisiin ja teknologisiin osaamistarpeisiin sekä kehitetään nopeita, modulaarisia ja tutkintoa pienempiä osaamiskokonaisuuksia työelämässä oleville. Lisäksi Keski-Pohjanmaan liitto esittää, että toimenpiteissä nostetaan esille toisen asteen, ammattikorkeakoulun ja yliopistotasaisen koulutuksen saumattomien siirtymien mahdollistaminen. Myös kansainväliset opiskelijat tulisi pystyä kytkemään jo opintojen aikana alueen työmarkkinoille.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Keski-Pohjanmaan liitto ehdottaa, että soveltava ja teollinen TKI tulee tunnistaa selkeämmin osana vision mukaista kunnianhimoista tutkimustoimintaa. Esimerkiksi vahvasti teollisissa maakunnissa ammattikorkeakoulujen TKI-rooli on poikkeuksellisen keskeinen.

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Vision painotus korkeakoulujen erikoistumiseen ja yhteistyöhön on erittäin tarpeellinen.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Keski-Pohjanmaan liitto ehdottaa, että toimenpiteissä tunnistetaan ja tuetaan alueellisia ekosysteemejä, ei vain yksittäisiä organisaatioita sekä mahdollistetaan ja vahvistetaan maakuntarajat ylittävä joustava korkeakoulu yhteistyö. Koska kaikkialla ei voi olla omia korkeakoululaitoksia, korostuu verkostoyhteistyö ja joustavuus koulutus ja sivistyspalvelujen matalankynnyksen järjestelyissä. Työelämälähtöisyys ja soveltava tutkimus tulee olla vahvemmin tunnistettu visiossa ja toimenpiteissä.

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Vision tavoitteet rahoituksen pitkäjänteisyydestä ja yksityisen rahoituksen vahvistamisesta ovat kannatettavia.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Keski-Pohjanmaan liitto ehdottaa, että toimenpiteissä huomioidaan rahoituksen kohdentaminen alueille ja hankkeisiin, joissa TKI kytkeytyy suoraan tuotantoon ja kasvuun. Lisäksi tulee kehittää ja vahvistaa rahoitusmalleja, jotka soveltuvat yrityslähtöiseen ja soveltavaan TKI-toimintaan.

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuositusten kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

-

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

Keski-Pohjanmaan näkökulmasta Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040 muodostaa vahvan perustan Suomen osaamisvetoiselle kasvulle.

Keski-Pohjanmaan liitto ehdottaa kuitenkin toimenpidesuosituksen täydentämistä siten, että teolliset, investointivetoiset ja logistisesti merkittävät maakunnat tunnistetaan omana strategisena aluetyypinään, jossa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rooli on suoraan yhteydessä kansalliseen kilpailukykyyn, huoltovarmuuteen ja vihreään siirtymään.

9. Muut kommentit

-

Kaiponen Jyrki
Keski-Pohjanmaan liitto

Väänänen Jari
Keski-Pohjanmaan liitto - Keski-Pohjanmaan liitto